

ØNSKER PSYKOLOGER: Påtalemyndigheten vil fortsette med å foreslå psykologer som sakkyndige, skriver statsadvokat Inga Bejer Engh, her sammen med kollega Svein Holden under pressekonferansen der sakkyndigrapporten mot Anders Behring Breivik ble presentert. Foto: Anette Karlsen/Scanpix

Ingen motstand mot psykologer

Innlegget fra Anne-Kari Torgalsbøen i marsutgaven av Tidsskriftet inneholder faktafeil om prosessen med å velge nye sakkyndige i straffesaken mot Anders Behring Breivik.

Inga Bejer Engh
Statsadvokat

DEBATT: SAKKYNDIGE

Påtalemyndigheten ønsket kun psykiatere som sakkyndige, skrev Anne-Kari Torgalsbøen i marsutgaven. Statsadvokat Inga Bejer Engh imøtegår kritikken.

Bistandsadvokatene som overfor Oslo tingrett begjærte nye sakkyndige for å foreta en ny rettspsykiatrisk vurdering av Breivik, sendte sammen med begjæringen en liste over personer som de mente burde vurderes som sakkyndige. Både psykologer og psykiatere sto på denne listen. Påtalemyndigheten fikk

Engasjert?

Vær med å bidra til utviklingen av norsk psykologi. Tidsskriftet ønsker debatt om alt fra metoder, ideologi, fagetikk, og utdanning, til helsepolitikk, lønns- og fagpolitiske spørsmål og aktuelle samfunnstemaer.

Send ditt bidrag til:

redaksjonen@psykologforeningen.no

”

Nødvendige endringer i rettspsykiatri bør tvinge seg fram på prinsipielt grunnlag, ikke på et ekstremt enkelttilfelle

Pål Grøndahl, side 386

”

Roar Fosses mangel på saklighet om ECT gjør det vanskelig å feste lit til hans tolkninger

Kjell Martin Moksnes, side 389

”

Hvorfor er det dobbelt så dyrt å høre Atle Dyregrov i Bergen som i Trondheim?

Claus Fasting, side 395

At påtalemyndigheten kun ønsket psykiatere som nye sakkyndige, er derfor feil

forslagene til nye sakkyndige oversendt fra retten til uttalelse. Både bistandsadvokatene og påtalemyndigheten var enige om at personer som hadde uttalt seg konkret om Breiviksaken i media, ikke kunne bli oppnevnt som sakkyndige. Begge psykologene som sto på listen, inkludert Torgalsbøen, hadde tidligere kommet med uttalelser i media som gjorde dem uaktuelle som sakkyndige i denne saken. Dette forholdet gjorde vi Oslo tingrett kjent med.

De to sakkyndige som nå er oppnevnt, sto begge på listen til bistandsadvokatene. At påtalemyndigheten kun ønsket psykiatere som nye sakkyndige, er derfor feil. En viktig presisering er videre at det er retten som bestemmer hvem som skal oppnevnes som sakkyndig, og hvilket mandat de skal ha for arbeidet sitt.

I denne forbindelsen er det grunn til å nevne at i Den rettsmedisinske kommisjons psykiatriske gruppe er det to psykologer blant de syv medlemmene som skal kvalitetssikre alle rettspsykiatriske erklæringer som blir avgitt i Norge.

Påtalemyndigheten har tidligere foreslått og vil også i fremtiden fortsette med å foreslå psykologer som sakkyndige ved utarbeidelse av rettspsykiatriske erklæringer.

bejer.engh@statsadvokatene.no

Torgalsbøen villeder

Anne-Kari Torgalsbøens kraftige kritikk mot norsk rettsvesen kan gi folk en feil oppfatning av norsk rettspsykiatrisk virkelighet.

Kirsten Rasmussen

Professor, spesialist i klinisk nevropsykologi og psykologisk habilitering

Karl Henrik Melle

Spesialist i psykiatri, leder av Den rettsmedisinske kommisjons psykiatriske gruppe

Tarjei Rygnestad

Professor, leder av Den rettsmedisinske kommisjon

DEBATT: SAKKYNDIGE

Dagens system for oppnevning av sakkyndige fremstår som antikvarisk, sårbart og en trussel mot rettsikkerheten, hevdet Anne-Kari Torgalsbøen i marsutgaven av Tidsskriftet.

I Tidsskriftets marsutgave retter Anne-Kari Torgalsbøen kraftig kritikk mot norsk rettsvesen for blant annet ikke å ha oppnevnt psykolog som sakkyndig i saken mot Anders Behring Breivik. Dette innlegget kan dessverre gi folk en feil oppfatning av norsk rettspsykiatrisk virkelighet.

Utenfor mandatet

For det første hevder Torgalsbøen at psykologisk kompetanse kan kaste lys over hva som drev gjerningsmannen, og hvorfor han handlet som han gjorde. Men en slik avklaring ligger utenfor rammen av et rettspsykiatrisk mandat. Mandatet til de sakkyndige handler om hvorvidt observanden (tiltalte) hadde en eller annen tilstand som kan ha betydning for tilregnelighet (straffeloven § 44) eller straffetutmåling (§ 56c). I enkelte tilfeller hvor det kan være snakk om en strafferettslig særreaksjon, blir man også bedt om å

si noe om prognose. Hva som eventuelt kan ha vært motiv for en handling, er det ikke de sakkyndige som skal si noe om. De juridiske begrepene «psykotisk», «bevisstløs» og «psykisk utviklingshemmet i høy grad» har ingen psykiatrisk/psykologisk ekvivalent som kan fanges opp med psykometriske tester, selv om tester av og til kan bidra til å belyse en problemstilling, for eksempel i forhold til evnenivå.

Ikke kompetansestrid

Den kompetansestriden mellom psykiatri og psykologi som Torgalsbøen (og enkelte andre) fremhever, er relativt ukjent utenfor Oslo-miljøet. Her er det samarbeid og felles forståelse som er tema, slik det har vært i mange år. For eksempel dannet vi i Midt-Norge allerede på 1990-tallet et Rettspsykiatrisk forum. Her møtes psykologer, psykiatere og jurister og drøfter problemstillinger av felles interesse. Vårt siste møte i februar i år hadde tittelen «For syk til straff, for frisk til behandling» og samlet 80 deltagere. Det var psykologer, psykiatere, statsadvokater, politijurister, forsvarsadvokater og dommere fra tingrett og lagmannsrett.

I Den rettsmedisinske kommisjon har man i de siste tiårene sett en økende an-